

Bösálách – Sás tenger

Bösálách Hetiszakasz tartalma בשלח

Bösálách szakaszában (2Mózes 13:17–17:16.) tetőződik be az egyiptomi kivonulás a Sás-tenger kettéválásával, mikor is a héber törzsek száraz lábbal kerültek ki a tengerből, míg az üldöző egyiptomi sereg belefulladt. Ennek tiszteletére énekelte Mózes és Izrael a Tenger Dalát, minden idők egyik legszebb és legfennköltebb hálaénekét. Innen kezdődik Izrael negyven éves vándorlása a pusztaságban, ami sok megpróbáltatással járt. Egyszer nincs ivóvíz, másszor nincs mit enni. Ebben a szakaszban kezd hullani a manna, az isteni kenyér, ami a sivatagi vándorlás során táplálta a népet. A szakasz végén történik Ámálék orvtámadása, amit Józsué, Mózes adjutánsa ver le.

Nem sokkal azt követően, hogy elengedte országából Izrael gyermekeit, a fáraó utánuk ered seregei élén, hogy visszatérésre kényszerítse őket, és az izraeliták ott találják magukat beszorítva a fáraó seregei és a tenger közé. Az Örökkévaló utasítja Mózeset, hogy nyújtsa ki botját a tenger vize fölé, mire a tenger kettéválik, és az izraeliták száraz lábbal kelnek át rajta, az őket üldöző egyiptomiak fölött pedig összearul a víz, és mind egy szálíg odavesznek. Mózes és Izrael gyermekei dicsőítő és hálaadó éneket zengnek az Örökkévalónak. – **2Mózes 13:17–15:21.**

A sivatagban a népet szomjúság és éhség gyötri, és ismételten panaszt tesznek emiatt Mózesnek és Áronnak. Az Örökkévaló csodálatos módon megédesíti Mára vizét, később pedig Mózesrel vizet fakasztat egy sziklából. Reggelente még hajnalhasadta előtt mannat hullat az égből, esténként pedig fürjeket küld az

izraeliták táborába. – **2Mózes 15:22–16:21.; 17:1–7.**

Izrael gyermekei utasítást kapnak, hogy pénteken dupla adag mannat gyűjtsenek, mivel szombaton, az Örökkévaló által elrendelt pihenőnapon semennyi sem fog hullani az égből. Vannak engedetlenek, akik a hetedik napon is kimennek mannaért, de semmit sem találnak. Áron egy üvegedényben elzár egy kis adag mannat, bizonyosságul a jövő nemzedékei számára. – **2Mózes 16:22–37.**

Refidimben a népet megtámadják az amalekiták, akikre Mózes imái és Józsuá seregei vereséget mérnek. – **2Mózes 17:8–16.**

שבת שלום

Bösálách – (בשלה)

HA A „HŰTŐ ÉS A KAMRA ÜRES”

A sivatagban Izrael népe úgy feküdt le aludni, hogy üres volt a hűtője, mert Isten így parancsolta. Vajon miért?

„És mondta nekik Mózes: Ez a kenyér, melyet az Örökkévaló adott nektek eledelül. Ez az a dolog, amit parancsolt az Örökkévaló: Szedjete belőle, ki-ki étke szerint, egy ómert fejenként, lelkeitek száma szerint, ki-ki a sátrában levők számára vegyetek. „

A manna története feltárja előttünk, hogy az Örökkévaló „**politikailag korrekt**”. Minden zsidó, férfi vagy nő, kisgyerek vagy idős, pontosan ugyanannyit kap az isteni eledelből, a mannából. Nem kell táplálkozási tanácsadónak lenni, hogy megértsük, hogy az egyes emberek tápanyagszükséglete eltérő, függ a fizikai aktivitástól, életkortól, testtömegetől, a biológiai nemtől stb. Vajon a Teremtő így próbálta megvalósítani a totális egyenlőség elvét, nélkülözve minden alapvető logikát? Vagy talán van mélyebb jelentése a manna ilyen szigorú elosztásának?

Gyakorlatilag a zsidóság szenvedélyesen rajong az egyediség gondolatáért. Az Örökkévaló nem teremtett egyforma embereket. Különböző típusokat teremtett, akik mind tökéletesen alkalmazkodtak a nekik adott isteni feladathoz. Mindemellett van egy összetevő, amely minden zsidóban azonos:

az isteni lélek. A lélek talán különböző módon nyilvánul meg a különböző emberekben, de lényegében mindenkiben azonos. Így aztán a belőle fakadó tulajdonságok is egyformák. A manna jelképezi ezeket az isteni vonásokat: hit és határtalan bizalom Istenben. Ezért kapta minden zsidó ugyanazt a támogatást, az anyagcseréjétől függetlenül.

Bölcseink szerint a negyven éven át tartó „**ingyen ebédnek**” megvolt a haszna, mégpedig, hogy a manna által a zsidók minden nap próbára teheték a hitüket. Tilos volt eltenniük a mannából egyik napról a másikra. Minden este abban a helyzetben találták magukat, hogy a hűtő és a kamra üres, az ablakon túl pedig végtelen homok, és pusztaság terült el. A reményük egyetlen forrása a hitük volt, hogy az Isten jó és megint küldeni fog számukra élelmet az égből.

Negyven éven át a zsidók bevásárlólistája – az Istenbe vetett hit volt. A menekülési terve – az Istenbe vetett hit volt, és a biztosítása – az Istenbe vetett hit volt.

Negyven éven át a hit fénye minden nap újra és újra felragyogott. A hit pedig az isteni lélekben lakik. A manna élménye ezt a hitet felfedte és felragyogtatta. Majd ezt a hitet nemzedékről nemzedékre tovább adták egymásnak – nekünk –, hogy akkor is higgyünk az isteni jóságban, ha a kamránk (vagy a bankszámlánk) tele van, és akkor is, ha üres.

Glitzenstein Chaim Shaul rabbi

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: A hászid folklór tükrében

„És látta Izrael az egyiptomiakat holtan a tenger partján... és félte a nép az Örökkévalót és hitt benne és Mózesben, az ő szolgájában” (Exodus, 14, 3-31).

Az egyiptomi szabadulás világraszóló élménye a zsidó hit egyik alaptételévé lényegült az évezredek folyamán.

Megtörtént a hihetetlen, az elképzelhetetlen: a Fáraó megtört, és „elengedte” a rabszolgasorban tartott héber törzseket. Hátravolt azonban még a végkifejlet, nevezetesen az, hogy a Fáraó megbánja „elhamarkodott” lépését, ezért az izraeliták üldözésére indul, de seregei belefulladásnak a Sás-tengerbe, mi alatt a héber törzsek száraz lábbal kelnek át azon.

בשלה

Az izraeliták saját szemükkel látták a nagy csodát, s ez megerősítette őket az Örökkévalóba vetett hitükben és már semmi sem tehetné kétségessé, hogy Mózes Isten szolgája, akivel most együtt zengtek – a Gondviselésnek – hálaéneket. „Olyan élmény, mint az Egyiptomból való kivonulás és az átvonulás a Sás-tengeren, mindenki szemében, aki átélte, úgy tűnt, mint Isten közvetlen cselekedete. Mózes tekintélye ezáltal tökéletes lett népe szemében” – idézi J. H. Hertz brit birodalmi főrabbi Rudolf Kittelt, a német bibliakutatót.

A kabbalisztikus és haszid irodalom innen vezeti le a cádikban, a szentéletű mesterben – mint Isten küldöttében – való hitet. „**Is Háélóhim**” – „**Isten embere**” – így nevezi a Biblia a prófétákat, az ókor „**rebbejeit**”.

Ezt a gondolatot illusztrálják alábbi történeteink:

„És hitt a nép az Örökkévalóban és Mózesben” (uo.).

Elment egyszer a szentéletű kocki rebbéhez a szegény zsidó, akinek férjhez kellett adnia a lányát, de nem volt egy lyukas garasa sem. A kocki rebbe nem tudott mást adni neki, mint egy – reb Mose-Chájim Rottenberghez – a guri rebbe fivéréhez – szóló ajánló-levelet, melyben kérte, amennyire lehetőségei engedik, támogassa a nélkülözőt.

A szegény zsidó – útiköltségre sem lévén pénze – gyalogszerrel indult el Chentsinbe, ahol reb Mose Chájim lakott. Szegény abban reménykedett, hogy amint az elolvassa a neki írt levelet, mindjárt megkapja a szükséges összeget, és indulhat is vissza.

Nagy volt a meglepetése, amikor ez nem így történt. Reb Mose-Chájim adott ugyan neki pénzt, de egy jelentéktelen összeget – talán egy rubel értékben. A szegény zsidó a megdöbbenéstől szóhoz sem tudott jutni. Ennyit ér a kocki rebbe levele? – kérdezte magában – hiszen az úton több kiadása volt, mint amennyit most kapott. És hát továbbra sincs egy garasa sem lánya esküvőjére. Mivel a guri rebbe fivére nem volt hajlandó többet adni, nem maradt más választása, mint csalódástól megtört szívvel hazaindulni...

Ekkor azonban valami érdekes és rendhagyó dolog történt. Alig hagyta el a szegény ember reb Mose-Chájim házát, az nekilátott, hogy előkészítse mindazt, amire egy zsidó esküvőn csak szükség lehet. Ruhákat vásárolt mind a menyasszonynak, mind a vőlegénynek, beszerezte az esküvő és a leendő háztartás minden kellékét, végül magához vett egy nagyobb összeget. Felpakoltatott mindent egy szekerre, és a zsidó után iramodott, akit hamarosan utol is ért. - A szegény zsidó alig jutott szóhoz a

HETI SZIDRA: Naftali Krausz: A hászid folklór tükrében

csodálkozástól. – Ha Ön elhatározta, hogy megsegít, hogy a lányomat méltón férjhez adhassam, miért kellett előbb nekem ekkora szívfájdalmat okozni? – faggatta a zsidó reb Mose-Chájimot.

– Nos, azért – felelte – mert, kezekben lévén a kocki rebbe ajánló levele, olyan nagyon biztos voltál abban, hogy a jómódú és jótékonyágáról ismert reb Mose-Chájim teljesíti a kérést, hogy közben megfeledkeztél az Örökkévalóról, aki minden teremtményéről gondoskodik. Hittél „Mózesben”, vagyis a cádikban, de hited az Örökkévalóban elhomályosodott. Tanuld meg: együtt kell hinni az Örökkévalóban és a mindenkori „Mózesben”. Erre próbáltalak, a számodra furcsa és érthetetlen viselkedéssel, rávenni. S azt hiszem, sikerült is.

Most pedig eredj békében és az esküvőt szerencsés és jó órában tartásotok meg. Mázál tov!

„Akkor énekelte Mózes Izrael fiaival ezt a dalt az Örökkévalónak...” (Exodus, 15,1).

A Tenger dala (Sirát Hájám), a Biblia egyik legfenségesebb éneke. Mózes és Izrael fiai a csodálatos megmenekülés emlékére énekeltek – amikor is a héber törzsek száraz lábbal keltek át a Sás-tengeren, miközben az üldöző egyiptomiak belefúlladtak.

Ez a dal az alábbi haszid történet forrása:

Egyszer volt ... reb Smelke, a nikolsburgi cádik idejében, hogy a bécsi császári udvar megint valami zsidóellenes rendeletet hozott. Reb Smelke elhatározta, hogy felutazik a császárvárosba, és megpróbálja semmissé nyilváníttatni a zsidókra nézve veszélyes intézkedést. Elkísérte őt egyik tanítványa, reb Mose-Léb – a majdani szászovi cádik – is.

Hideg tél volt, zajlott a Duna, a folyón hatalmas jégtömbök – s nem tudták, hogyan fognak átjutni a túlsó partra. Végül sikerült szerezni egy csónakot, amibe mindössze ők ketten fértek el, és nekivágtak a zajló Dunának. Miközben a lélekvesztőn sodródtak, ők a Tenger dalát ismételték magukban.

A parton az emberek élénken figyelték az istenkísértő vállalkozás kimenetelét. Legnagyobb csodálkozásukra a ladik minden baj nélkül partot ért.

Híre ment az eseménynek, egész Bécs erről beszélt és még a császári udvarba is eljutott. Ennek köszönhetően, amikor reb Smelke és tanítványa az Udvar előtt megjelent, királyi tisztelettel fogadták őket, s udvariasan érdeklődtek, mi járatban vannak. Reb Smelke előadta jövetele okát s kívánságát mindjárt teljesítették is.

„És hitt a nép az Örökkévalóban és Mózesben” (uo.).

A híres Chidusé Rim, a guri rebbe, szokta volt mondani: Annak ellenére, hogy a héberek saját szemükkel látták a csodát – mégis szükségük volt a hitre, **„mert a hit több, mint amit az ember a saját szemével lát, vagy vél látni. A hit lehetővé teszi, hogy az ember többet és jobban lásson”.**

Raj Tamás:

Bibliaiskola

Az ember fogalma a Bibliában

Ha fordításban olvassuk a Szentírást, fel sem tűnik mindaz a szépség és nyelvi finomság, amely a hébert és általában a szent szöveget jellemzi. Egy-egy szó ugyanis a különféle nyelvekben nem feltétlenül és nem pontosan felel meg egymásnak. Sőt, arra is akad példa (nem is egy), hogy amíg az egyik nyelvben valamely fogalomra csupán egyetlen szót használunk, a másokban viszont több is akad rá. Ennek a jelenségnek, persze, mindig komoly oka van, amit — ha alaposan utána járunk — az egyes népek lelkében-filozófiájában fedezhetünk fel. A bibliai héberben például az emberre, Isten teremtményei közül a legmagasabb rendű élőlényre, három szót is találunk.

Ádám — a legismertebb héber szó, amellyel a Szentírás az embert meghatározza. Csakhogy ezt a legtöbb fordítás névként fordítja, s ez önmagában is félreértés. Isten ugyanis nem Ádámot, hanem az embert teremtette meg. (Nem véletlen, hogy a felvilágosodás koráig, a 19. század elejéig a zsidók egyáltalán nem használták személynévként!) Az is érdekes, hogy ennek a szónak nincs hím- és nőneme a héberben, mert az „**ádám**” mindig az emberi fajt, vagy az Isten által alkotott emberhez méltó, értékes, minőségi értelemben vett teremtményt jelenti.

Ádámnak többes számú alakja sincs a héberben. Ha a Biblia több emberről (több ilyen értékes emberről) akar szólni, ezt mondja: „**bné ádám**”, vagyis „**az ember fiai**”. Sőt, egyik-másik prófétát is gyakran így szólítja meg az Örökkévaló:

„**ben ádám**” (**emberfia**). Ádám tehát nem más, mint (ma úgy mondanánk) a nagybetűvel írt ember.

A Szentírás nyelvén a második, embert jelentő szónak (is) sincs többes száma, nőneme viszont van (ísá). Sőt, a kettő egymással szorosan összefügg: az első férfit is jelent, a másik asszonyt, feleséget. A bibliai nyelv tükrözi a Szentírás történetét, miszerint a nő a férfiből vétetett. A régi bibliafordítók ezt úgy kívánták visszaadni a magyarban, hogy emberről és némberről beszéltek...

Az is eredeti jelentése egyéniség, személyiség. A mai héberben így is használják, s ebben az értelemben nyeri el többes számú alakját: isim (= személyek, egyének). Az embert jelentő második (és leggyakrabban előforduló) héber szó eredeti bibliai jelentése tehát individuum, személyiség.

A harmadik szó **enós**, amely a héber „**anas**” (= húzni, szenvedni) igéből származik. (Személynévként is előfordul, az első pátriárkák között, a vízözönt jóval megelőző korban. A Biblia szerint Enós Ádám unokája volt.) Ez a szó a fájdalommal, szenvedésekkel teli, egyszóval a halandó embert jelent. Ebből képezték az „**emberek**” jelentésű, a Bibliában kizárólagosan használt többes számú alakot: **anasim**. Ma is ezt használják az izraeli beszélt nyelvben. (Nőnemű változata **nasim**.)

Úgy vélem, ez a héber szavakban jelentkező sokféleség máig szóló tanulsággal bír: az ember halandó, ám az egyéniség, az individuum segítségével egyedülálló, soha vissza nem térő arculatunkat kell felmutatnunk a világban. S ami a legfontosabb, hogy a szó nemes értelmében emberek tudjunk lenni és maradni rövidre szabott életünkben...

Ismeretlen zsidók nyomában XVII. Dán Klára

Klára (Klari) Dán von Neumann (született Dán Klára) (Budapest, 1911. augusztus 18. – San Diego, Kalifornia, 1963. november 10.) tudós, a számítógép-programozás úttörője.

Budapesten született 1911. augusztus 18-án gazdag zsidó családban, Dán (Diamant) Károly és Stadler Kamilla gyermekeként. Édesapja az Osztrák–Magyar Monarchia tisztjeként szolgált az első világháborúban, melyet követően a család a Tanácsköztársaság elől Bécsbe költözött. A proletárdiktatúra bukása után visszaköltöztek Budapestre. A család jólétben élt, gyakran tartottak összejöveteleket, melyeken Klára sok embert ismert meg. Tizennégy éves korában országos bajnok lett műkorcsolyában. A budapesti Veres Pálné Gimnáziumban érettségizett 1929-ben. 1931-ben összeházasodott első férjével, Engel Ferencsel, majd pedig 1936-ban hozzáment második férjéhez, Rapoch Andorhoz. Neumann Jánossal a második világháború kitörése előtt ismerkedtek meg, mikor az hazalátogatott Budapestre. Amikor Neumann elvált első feleségétől, Dán Klára is elvált Rapoch Andortól. 1938-ban összeházasodtak és kivándoroltak az Egyesült Államokba.

1943-ban a Statisztikai Számítási Csoport vezetője lett a Princetoni Egyetemen, majd 1946-ban átkerült a Los Alamos Nemzeti Laboratóriumba, ahol a MANIAC I-en dolgozott programozóként.

Neumann János halála után, 1958-ban ismét megházasodott, negyedik férje Carl Eckart fizikus lett, akivel San Diego La Jolla kerületébe költözött. 1963-ban hunyt el, amikor La Jolla-i otthonukból autóval a tengerpartra hajtott, majd ott besétált a hullámverésbe és megfulladt. A San Diegó-i halottkémi hivatal jelentése a halálát öngyilkosságnak minősítette.

MUNKÁSSÁGA

A világ első programozóinak egyike. Programozói munkájával matematikai problémák megoldásához járult hozzá. Ő volt a Neumann János és Julian Bigelow által a Los Alamos-i Tudományos Laboratóriumban fejlesztett MANIAC nevű számítógép programozója. Az ENIAC egyik első programozója volt, részt vett vezérlőberendezéseinek tervezésében is. Az időjárás előrejelzésével foglalkozó meteorológusokat tanította programozásra. Ő írta az előszót Neumann Jánosnak a Silliman-előadások keretében megjelent posztumusz művéhez, melynek szerkesztett változata később a Yale University Press kiadásában *The Computer and the Brain* címmel jelent meg (magyarul először *A számológép és az agy* címmel, Szalai Sándor fordításában a Gondolat Kiadó adta ki 1964-ben).

Forrás: (wikipedia)

Joszi Hacker: A ZSIDÓK KIÜZÉSE SPANYOLORSZÁGBÓL II. RÉSZ

Az elűzés eseményeiről és következményeiről szóló valamennyi személyes beszámoló fájdalommal és indulattal beszél a család válságáról. A rokonok nagy részének, különösen a gyermekeknek elvesztése, a szülők elszakadása, mind a megpróbáltatások és hányódások komolyabb következményei. A gyermekek, tehát az utódok halála vagy elvesztése a folytonosság reményének vagy a nemzeti túlélésbe vetett hitnek az elvesztését jelentette.

Kevés olyan család akadt, amely - elhagyva az Ibériai-félszigetet (átélve a tengeri és szárazföldi megpróbáltatásokat a dél-itáliai kikötőkben, az albán partokon, Ragusa városában vagy a görög szigeteken való átmeneti időzéseket) - úgy érkezett meg az Ottomán Birodalomba, hogy el ne veszítette volna tagjainak jelentős részét. Néha a férj vagy a feleség kitért vagy kitérésre kényszerített, és csak egyikük kelt útra; sokszor a gyermekek mindegyike vagy többsége elveszett, vagy mert a hatóságok elrabolták őket, vagy mert belepusztultak az éhezésbe, a betegségbe vagy a fogságba. A költő Slomo ben Smuel Ha-Szefardi a következő módon írja le a válságot, amelybe a menekült családok kerültek:

"A kaszaboló szablya elől menekülve

A hajó gyomrába leszállva

Míg az asszony magához öleli fiát

Hová tűnt a férje?

Fogvatartói szétszórták őket

Fiaiktól elválasztották az apákat

Akik kérdezik kínzóiktól

Hol vannak a fiaim?

Elrabolták fiaikat és dühükben megölték őket.

Ami az előkelő lányokat illeti

Minden sarkon árulják őket

Árván a szajhák között

Tiszta, rendes nőket.

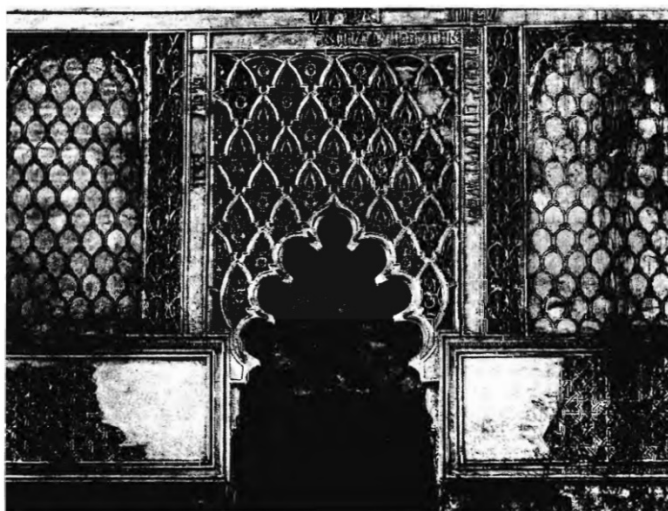
A kiűzött zsidók írásainak elemzése azt mutatja, hogy igen sok a szétvert család. A *responsa*-irodalom terjedelmesen foglalkozik ezzel a jelenséggel. Másfelől, a spanyol levéltárakban is fellelhetők ezzel kapcsolatos tanúvallomások. A menekültek lerongyolódva és megtörten érkeztek az Ottomán Birodalomba. A család támogatása nélkül kellett újrakezdeniük az életet. Élénk színekkel ecseteli sanyarú sorsukat egy Görögországba került menekült, nem sokkal 1508 után:

"A száműzöttek megzavarodtak az idegen országban. Tévelyegtek egy olyan nép körében, amely furcsa, érthetetlen nyelven beszélt. Még nem tették túl magukat azon, hogy szülőföldjük elhagyására kényszerítették őket, még nem nyugodtak meg azután, hogy halálfélelmeiket éltek át a tengeren, még nem pihentek ki az országút fáradalmait. Megrövidült élet és fejadó jutott osztályrészükül, és könnyen elveszítették türelmüket. És csak gyászoltak és sírtak, mindenki magára maradt sorsával. Férfiak jöttek asszonyaik nélkül, és asszonyok férfinép nélkül."

Joszi Hacker: A ZSIDÓK KIŰZÉSE SPANYOLORSZÁGBÓL II. RÉSZ

A személyes és családi sérelmeket nem pusztán traumaként vetették papírra, hanem a száműzött generáció irodalmi tehetséggel megáldott gyermekei irodalmi-retorikus stílusban is megtették ezt, mint például a Sevet Jehuda szerzője, aki közvetíteni tudta az "öreges, a Spanyolországból menekültek" történetét:

"S mivel a hajón pestis tört ki, a hajótulajdonos partra tette őket egy lakatlan helyen, ahol is a legtöbben éhen haltak. Néhányan maradék erejüket összeszedve gyalogoltak, települést keresve. Egy zsidó ebből a csoportból a feleségével és két fiával együtt vándorolt. Az asszony, törekeny alkat lévén, elájult és kilehelte lelkét. A férfi gondját viselte fiainak, amíg mind el nem ájultak az éhségtől. Amikor magához tért, a fiai már halottak voltak. Meggyötrötten felállt, és így szólt: »Világ Ura, sokat teszel azért, hogy elhagyjam hitemet. Tudnod kell, hogy minden erőfeszítésed ellenére zsidó vagyok és zsidó maradok, és bármit hoztál is rám ez idáig és akármit hozol rám ezután, semmit sem fog segíteni Neked«. Aztán némi földet és követ kapart össze, betakarta a fiúkat, és tovább ment, hogy emberi települést keresen."

A CORDOBAI ZSINAGÓGA RÉSZLETE

R. Abraham ben Eliezer Ha-Levi ugyancsak valami ilyesmiről írt, noha más szándékkal. Azt javasolja, hogy akit hite miatt megpróbáltatásoknak tesz ki akár az inkvizíció, akár más elnyomó, mondja bátran üldözői szemébe:

Mit akartok tőlem? Zsidó vagyok, zsidó maradok, zsidóként fogok meghalni. Zsidó, zsidó, zsidó. Aztán szívébe kell zárnia, amit ajkával kimondott, hogy biztos legyen abban, mártíromságot fog szenvedni, és ne szentségtelenítse meg Isten nevét avégből, hogy elkerülje a kínzást ... "

Nem a személyes tragédia a fontos itt, nem is az egyén sorsa, hanem a megpróbáltatásokat kiálló zsidók szellemi bátorsága, fizikai és szellemi érte-

lemben vett túlélési képessége, amely dacára a szörnyű körülményeknek, megmaradt. Ebben is van Ég ellen irányított zord tiráda, amely megkérdezi, vajon Isten meg akarja-e semmisíteni Szavának hordozóit. Ugyanakkor azonban a kiválasztott nép tűz, gyász és pusztulás által vizsgáztatott önbecsülésének és felsőbbrendűségi érzésének csírája is jelen van; azoké, akik mindezt elszenvedték, és most példaként állnak előttünk.

R. Jozsef Garcon azon tünődve, miként sikerült Spanyolországból előbb Portugáliába, majd az elnyomó dekrétumok után onnan évek alatt tengeren és szárazföldön Szalonikibe jutniuk, így ír:

"Azt hiszem, hogy Istenbe vetett bizalmunk erejénél fogva voltunk képesek a Föld egyik végéből, az oroszán karmai közül idejönni és megtalálni Isten szavát ... így érkezünk meg ebbe az országba. Különösen a földi királyok, de általában az egész emberiség sem hinné el, hogy azokból az országokból az a sok zsidó, aki keveset hozott magával és kiszolgáltatta magát vad ellenségeinek, megmentetett Isten által kezeik közül és biztonságban ide hozatott... úgyhogy azt mondhatjuk, hogy abban az értelemben mindnyájan Isten szerelmes barátai vagyunk, hogy szeretetét megtapasztaltuk. "

A héber betűk titkai

BÉT (ב/ב)

A héber ábécé második betűje, számértéke: 2. A bét három vonalból áll: kettő vízszintes és egy függőleges, melyek három égtájat jelölnek. A felső a kelet, a jobb oldali a dél, az alsó pedig a nyugat, hasonlóan a Nap járásához, mely keletről nyugat felé halad. A bal oldali, északi résznél azonban nincs vonal, az teljesen nyitott.

A Teremtés könyve 1:31-2:3. rész, mely a péntek esti kidusnál hangzik el, a mondat befejezése így szól „...mert aznap beszüntette Isten minden tevékenységét, amellyel teremtett és alkotott” Az utolsó két szó a ברא (bára / teremtett) és a לעשות (láászot / alkotott). A ברא (bára / teremtett) kizárólag Istenre vonatkozatható. A לעשות (láászot / alkotott) viszont nem Istenre utal, hanem az emberre. Így a bét nyitott volta azt jelöli, hogy a teremtés műve befejezetlen, annak befejezése az ember feladata.

Az észak a zsidó hagyományban a gonoszt szimbolizálja, ahogy Jeremiás könyve 1:14. alatt olvasható: „Észak felől nyílik meg a veszedelem az ország lakóira”, mely jövendölés be is következett, Babilónia észak felől jöve foglalta és pusztította el az Első Szentélyt és Judea királyságát. Az észak nyitott volta, nemcsak a földrajzi értelemben jelenlévő gonoszt, hanem az egyes emberen belül létező valóságot, a **jécer hárá-t** (a rossz ösztönt) is jelöli. Az egyének ezért mindennapos feladata harcolni saját rossz hajlamaival. Napi feladat az én megjobbítása, a tikun, mely hozzájárul a világ megjavításához.

A bét, mint szó jelentése: ház. Miért teremtette Isten a világot? A Midrás elmondja, hogy az Örökkévaló lakhelyet szeretett volna magának. De mit jelent ez? Odahaza mindenki otthonosan viselkedik, nincs a külvilág által támasztott elvárásoknak kitéve, kényelmesen érezheti magát, nem kell „viselkednie” senki előtt. Isten szintén egy ilyen világot szeretne, ahol együtt, egységben lehet választottjával, a zsidó néppel. Ezért lett a bét a Tóra első szavának első betűje.

A bét-tel kezdődik a teremtés első szava ב-ראש-ית (brésit / kezdetben), mely szó gyöke ראש (ros) „fej”-et jelent. Az előtag ב (bét), az utolsó két betű pedig י (jud) és ת (táv), együtt בית (bét / ház). ראש-בית. Kezdetben, mikor az Örökkévaló teremtette a világot vágyakozott תאוה (tá-ává), Ő, Aki a Fej ראש (ros), hogy lakhasson ebben a házban (bét) בית, hogy ez a világ lehessen az otthona. A תאוה (táává / vágyakozni) szó számértéke 412 (táv 400, álef 1, váv 6, hé 5) és ha megnézzük a בית (bét / ház), számértékét szintén 412 kapunk (bét 2, jud 10, táv 400).

Hogyan teheti valaki személyes életét és a világot Isten lakhelyévé? A betű három vonala a világ három pillérére is utal, amelyek: 1. a Tóra, 2. az ima 3. és a jótékonyság (jócselekedetek, a micvák). Mikor valaki imádkozik, Tórát tanul és adományt ad vagy más micvát teljesít, házat épít az Örökkévaló számára.

Forrás: (tfilin)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

RECEPT-TÁR

Ropogós falafel házi pitával

Ilyen gyorsan és egyszerűen még sose készültél el a házi falafellel. Nagyon ropogós a végeredmény. A recept mellé ajánljuk a házi pita receptet is elkészítened.

Hozzávalók:

Falafel:

- 1 konzerv csicseriborsó (400 g-os kiszere-
lés)
- 1 fej vöröshagyma (130 g/fej)
- 2 gerezd fokhagyma
- 1 csokor petrezselyem
- só, bors
- ½ tk chilipor
- 1 tk szárított koriander
- 1 tk kömény
- 100 g finomliszt

- bő étolaj a sütéshez

Pita:

- 400 g finomliszt
- 250 - 300 ml víz
- 4 g friss élesztő (**nem elírás**)
- 2 tk só

Elkészítés:

A csicseriborsót leszűrjük, átmoszuk vízzel és egy aprítógépbe halmozzuk. Melle dobjuk a cikkekre vágott hagymát és a fokhagymát is, krémesre zúzzuk, majd egy keverőtálba kanalazzuk.

Hozzáadjuk az apróra vágott petrezselymet, sózzuk, borsozzuk és beleszórjuk a többi fűszert is. Beleöntjük a lisztet és kézzel összedolgozzuk az alapanyagokat, majd egy lábasban közepes lángon elkezdjük hevíteni az olajat. Használjunk olajat bőven, hiszen a deep-fried módszernek az a lényege, hogy minél jobban ellepje az olaj a falafel golyókat, így egyenletesen ropogósra és aranybarnára sülnek.

Vizes kézzel kisebb golyókat formázunk a masszából, kb. 18 darab fog kijönni ennyi csicseris alapból. Miután a golyókat megformáztuk, négyesével kisütjük őket. Az olaj ne legyen túl forró, hiszen úgy nem sülnek át a golyók. Kb. 2-3 percig legyenek az olajban, ez idő alatt szép aranybarnára sül és belül is tökéletesre készül a falafel.

A házi pita elkészítéséhez az élesztőt belemorzsoljuk a vízbe és egy villa segítségével elkeverjük, majd átöntjük egy keverőtálba. Az élesztős vízhez adagoljuk a lisztet, és kézzel elkezdjük kevergetni. Amikor még nem állt össze a tészta, hozzáadjuk a sót, majd összegyúrjuk, nem kell megijedni, egy eléggé ragacsos tésztát kell kapnunk. Letakarjuk és 10 percet pihentetjük. Utána meghajtogatjuk a tésztát úgy, hogy a szélébe belecsípünk, és középre hajtjuk, összesen 8-szor, szépen körbe. Ezt a folyamatot még kétszer ismétljük meg, mindig 10 perces pihentetéssel. Az utolsó hajtogatás után 1 órát kelesztjük a tésztát.

Ha duplájára kelt, kiborítjuk egy enyhén lisztezett deszkára, óvatosan téglalapot formázunk belőle ügyelve, hogy a levegőt ne nyomjuk ki a tésztából. 6 részre osztjuk és gömböket formázunk belőle úgy, hogy a tészta széléit a közepére csippentjük, amíg gömbölyű formája nem lesz. Jól lezárjuk az illesztésnél, és konyharuhával letakarva pihentetjük 10-15 percig. Amíg pihen a tészta, egy tepsivel együtt előmelegítjük a sütőt 230 fokra. Enyhén lisztezett deszkán fél centiméter vastagra nyújtjuk a gombócokat, és 10 percig letakarva pihentetjük. A kinyújtott tésztalapokat megszórjuk egy kevés liszttel, és bedobáljuk a sütőben felmelegített tepsire. 10-15 perc alatt aranybarnára sütjük a pitákat. Még melegen nedves konyharuhába bugyoláljuk őket, így nem fognak kiszáradni.

Forrás: (streetkitchen)

Balla Zsolt rabbi: Tu Bisvát – A fa újéve

“...az élet fája, azok számára, akik megragadják azt.”

Talán vannak, akik meglepődve olvassák, hogy a cím nem “a fák újéve”, hanem “a Fa újéve”. Az általunk megszokott szóhasználatban mindig többes számban szoktunk beszélni a fák újévről. Pedig, ha a Ros Hásáná traktatus első misnáját figyelmesen elolvassuk, a következőt látjuk:

“Négy újév van [a zsidó naptárban]. Niszán hónap első napja a királyok és ünnepek újéve. Elul hónap első napja az állatok után fizetett tized újéve; (Rabbi Eliézer és Rabbi Simon szerint Tisré hónap elsején). Tisré hónap első napja, az évek, a smitá-évek, a jóvel-évek, az ültetés és a zöldségek újéve. Sevát hónap első napja a Fa újéve, Sámmáj tanháza szerint; Hillél tanháza szerint [Sevát hónap] tizenötödik napja [a Fa újéve].”

“A Fa újéve” (vagy ahogyan az eredeti héber hangzik: ros hásáná láilán) kifejezésben a “Fa” egyes számban szerepel, ellentétben a többi újév vonatkozó dolgaival. Melyik az a Fa, amelyikről a misna beszél?

A fa, mint allegória, rendkívül gyakran szerepel a tórai és a rabbinikus irodalomban. A Talmud (Táanit 7a) idézi a tórai verset (Dvárim 20:19), amiben az embert a Tóra a fához hasonlítja. A Tóra maga is Éc Chájim, “az élet fája, azok számára, akik megragadják azt” – írja Salamon király a Példabeszédekben (Mislé 3:18). Mikor Mózes kémekeket küld az Ígéret Földjére, utasítja őket, hogy nézzék meg, hogy van-e ott fa, vagy sem. Rási kommentárjában olvashatjuk, hogy az utasítás nem a “valódi” fákra vonatkozik, hanem arra, hogy él-e ott olyan igaz ember, akinek érdemei megakadályozhatnák a honfoglalást.

Amikor az Örökkévaló megteremtette az embert, egyetlen parancsolatot adott neki, mely egy fával volt kapcsolatos: a jó és rossz tudásának fájáról nem szabad ennie. Az Éden kertjében az ember csak a fa gyümölcsével táplálkozott, csak az onnan való kiűzetés után evett “a mező fűéből”. Az első ember hozott egy rossz döntést: nem az élet fájáról akart enni, hanem a jó és rossz tudásának fájáról. Amikor evett a fáról, elvágta magát az élet forrásától.

Tu Bisvát ünnepe a visszakapcsolódás az élet forrásához, a Tórához, mely a világmindenség tervrajza. Tu Bisvát lényege megérteni az élet allegóriáját nagyobb mélységben, megérteni a fizikai lét alapján a mi valódi, spirituális természetünket, valamint megtanulni vigyázni a fizikai világ értékeire, mely tanít bennünket arra, milyenek is vagyunk mi magunk. A Fa újéve ez alapján a Tóra újéve. De ez még csak a tervezés időszaka, amihez mi még nem tudunk viszonyulni. Ezért is a zsidó liturgiában az egyetlen megemlékezés az, hogy Tu Bisvát-kor nem mondunk Táchánunt, könyörgő imát. Érdemes megvizsgálni, mi az oka, hogy Sámmáj és Hillél tanháza között vita van arról, hogy a hónap melyik napján van a Fa újéve. A kérdésre a választ a Babilóniai Talmud (Ros Hásáná 14a), illetve Toszafot hozzáfűzött kommentárja szerint mindkét tanház bölcsei egyetértenek abban, hogy az újév akkor van, amikor az éves csapadék nagyobbik része már leesett, csak abban nem értenek egyet, hogy pontosan a hónap melyik napja ez az időpont.

A berdicsever rebbe, Ráv Lévi Jichák Kedusát Lévi című könyvében érdekes párhuzamot von Tu Bisvát és Tu Beáv között, mely talán arra is választ ad, miért Hillél tanházának véleménye vált a vitában mérvadóvá. A Kedusát Lévi először ismerteti a híres talmudi vitát Rabbi Eliézer és Rabbi Jehosúa között (Ros Hásáná 10b-11a) arról, hogy melyik hónapban teremtett a világ. Rabbi Eliézer szerint Tisré, Rabbi Jehosúa szerint Niszán hónapban, pontosabban e hónapok első napja volt a teremtés hatodik napja; azaz Rabbi Eliézer szerint a teremtés első napja Elul hónap huszonötödike, még Rabbi Jehosúa szerint Ádár hónap huszonötödike volt. Pont negyven nappal Elul 25. előtt Tu Beáv van, Ádár 25. előtt pedig Tu Bisvát.

Balla Zsolt rabbi: Tu Bisvát – A fa újéve

Ahogy a Talmud tanítja több helyen (pl. Szóta 2a), hogy negyven nappal egy ember, vagy akármely dolog születése előtt sok minden eldől az adott teremtmény jövőjére vonatkozóan – ekkor körvonalazódik az alkotói tervezés. Ugyanígy volt ez a világ teremtésénél. Tu Bisvát jelöli a negyvenedik napot Niszán hónap elseje előtt, mely a misztikusok szerint a világ könyörületos oldalának (héberül midát háráchámim) teremtésének ideje.

Mindennek fényében a Sámáj és Hillél tanházai közti vitát a következők szerint lehet értelmezni. Sámáj tanházának szemszögéből a fák újéve egy kizárólag technikai dátum, a gyümölcsfák terményei után befizetett adó számításának időpontja. Hillél tanháza szerint ez az ünnep egyben az "Élet Fája" teremtésének emléknapja.

A 17. századi cfáti kabbalisták, Ráv Jichák Luria és tanítványai ülték meg az első Tu Bisvát-i Széder-estét, Pészách mintájára, amit napjainkban többen is meg szoktak tartani, 4 pohár borral, különböző szimbolikus gyümölcsök evésével. Ennek a különleges Széder-estének a szövegét könnyen megtalálhatjátok az interneten. Érdeemes megülni ezt az estét, és megismerni a gyümölcsök szimbolikájával a zsidó hagyományban.

Ezen a napon fiatalok és gyerekek számára rendezett műsoros összejövetelt is szoktak tartani. Az alkalom során fán termő gyümölcsöket és aszalt gyümölcsöket fogyasztanak, lehetőleg olyat, amely Izraelben is honos. Ezt az alkalmat nem köti annyi előírás, mint a pészah estéjé, elnevezése is csak a közös étkezésre utal, nem a széderi szertartás bonyolultságára.

Kabbalista tradíció, hogy gyümölcsöket és olajos magvakat együnk tu bisvátkor. A füge, a datolya, a mazsola, a majomkenyérfa gyümölcse és a mandula kimondottan népszerűek ilyenkor. Sok vallásos zsidó ilyenkor az asztalra teszi a hét "alapétket", amiket a Tórában Izrael földjével azonosítanak, amik a Deuteronomium (8:8) szerint a búza, árpa, szőlő, füge, gránátalma, olívbogyó és a datolya.

A kabbalizmus szerint a különböző fajta gyümölcsöknek különböző spirituális jelentőségük, függetlenül attól, hogy szárítottak vagy frissek az alábbi sorrendben kell enni őket:

1. Gyümölcsök és magvak, amiknek külső héjuk kemény és/vagy nem ehető, viszont belsejük puha és finom képviselik a legmagasabb szintet. Pl.: narancs, banán, dió, mogyoró, pisztácia. (Ide tartoznak természetesen azon citrusfajták is, amiknek egészük ehető pl. etrog).
2. Gyümölcsök és magvak, amik kívül puhák és ehetőek, belső részük viszont kemény, mint a datolya, sárgabarack, olajbogyó, afarszimon (khaki szilva) tartoznak a második szinthez.
3. A harmadik szint pedig azon gyümölcsöké, amiket teljes egészében elfogyasztunk, például a füge, málna, ribizli és hasonló gyümölcsök.

A kabbalista tradíció azt tanítja, hogy ha a gyümölcsöket ebben a sorrendben esszük, akkor kapcsolatba kerülünk az Élet fájával, amit Isten ültetett az Édenkertbe, ahová Ádámot és Évát is teremtette. A sorrend fontos jelentése, hogy eljutunk a külső valóságtól a különböző szinteken át a végső, legbelső negyedik dimenzióig, amit ebben az esetben a gyümölcsök illata képvisel.

TU BISVÁT IDÉN 2023.FEBRUÁR 6.

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCÁI TEMPLOM IMAREND FEBRUÁR 1. – 28. KÖZÖTT

1.	szerda		7,00	16,30	10.
2.	csütörtök		7,00	16,30	11.
3.	péntek	‡ 16,29	7,00	16,30	12.
4.	szombat	BÖSÁLÁCH SÁBÁT SIRÁ vége: 17,38	8,00	17,00	13.
5.	vasárnap		8,00	16,30	14.
6.	hétfő	FÁK ÚJÉVE	7,00	16,30	15.
7.	kedd		7,00	16,30	16.
8.	szerda		7,00	16,30	17.
9.	csütörtök		7,00	16,30	18.
10.	péntek	‡ 16,40	7,00	16,45	19.
11.	szombat	JITRÓ vége: 17,48	8,00	17,00	20.
12.	vasárnap		8,00	16,45	21.
13.	hétfő		7,00	16,45	22.
14.	kedd		7,00	16,45	23.
15.	szerda		7,00	16,45	24.
16.	csütörtök		7,00	16,45	25.
17.	péntek	‡ 16,51	7,00	17,00	26.
18.	szombat	MISPÁTIM vége: 17,58 SÁBÁT S'KÁLIM ÚJHOLD HIRDETÉS	8,00	17,15	27.
19.	vasárnap		8,00	17,00	28.
20.	hétfő	JAJM KIPPUR KOTAJN	7,00	17,00	29.
21.	kedd	ÚJHOLD 1.	7,00	17,00	30.
22.	szerda	ÚJHOLD 2.	7,00	17,00	1.
23.	csütörtök		7,00	17,00	2.
24.	péntek	‡ 17,02	7,00	17,15	3.
25.	szombat	TRUMÁ vége: 18,09	8,00	17,15	4.
26.	vasárnap		8,00	17,15	5.
27.	hétfő		7,00	17,15	6.
28.	kedd	ZÁJIN ÁDÁR	7,00	17,15	7.

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor II. rész

A zsidókat az európaiak leginkább az angolok hozták a Szentföldön élő arabok nyakára. Előbb még a törökök is. Azaz mindazok, akik leigázták őket: arabokat. Ők nyújtottak menedéket s különböző koncessziókat a zsidóknak a földön, mely nem volt az övék. Amikor a harmincas években lázadni próbáltak ellene - mivel mással is, mint késsel, puskával -, már késő volt. A zsidók itt voltak. A holokausztot is Európában bonyolították le, tősgyökeres európaiak folytatták háborújuk egyik frontját a zsidók ellen. Emiatt özönlöttek ide a zsidók tömegesen. Mindezek nélkül nem lenne ma Izrael. Az ENSZ-ben is európai hatalmak szavazták meg a zsidóknak az államot. Ők szállították nekik a fegyvert, ők támogatták pénzzel, mindenféle más eszközökkel az állam megalapítását - meglehet, a lelkiismeretükön könnyítendő. Magyarán: ők szabadultak meg a zsidóiktól - a más kontójára. S az ő nagyhatalmi játszmájuk miatt lettek stratégiai okokból fontos a zsidók, és a nagyhatalmi érdekszférák ütközőpontjára került Ázsiát Afrikától elválasztó keskeny földszalag, amelyet eszelős sietséggel - ötven év alatt legalább ezer év munkáját, funkcióit bepótolva - beépítettek. Mintha emberi építkezés vagy azzal párhuzamosan araszoló idő bármit is visszavonhatatlanná tehetne. A háborúkat is az ő segítségükkel, az ő szimpátiájukkal nyerhették meg a zsidók. S nemrégiben a szovjet birodalom összeomlása is az ő számlájukra történt, megint csak a zsidókat erősítette meg a népesedési küzdelemben, amelyben - éppen a hagyományos, az európaival szemben álló életmódjuk, ha tetszik: hagyományos vagy organikus világnézetük miatt - nyeresre álltak. Sőt: az úgynevezett "békefolyamatot" is ők találták ki, erőltették, egyengették, amelyet ők, arabok - ím itt a bizonyíték - nem tudnak elfogadni. Ha egy vékony arab értelmiségi réteg ide Lg-óraig partner is hozzá: ezek már önfeladó vagy áruló módon az európai modellekhez, életmódhoz, értékekhez asszimilálódtak.

Nem. Ők ezt nem akarják. Az arab föld, az arab világ szemlélete, az arab élettér az araboké. Ezt kellene megérteni.

Ha nincs mód nyíltan elmondani, bevallani, akkor szimbólumok révén tör fel az, ami épp a tudomány révén is bizonyítottan (freudizmus) elnyomhatatlan. Minél jobban elfojtják, annál elemibb erővel tör fel. Annál mélyebbről. A szimbólumok visszamennek az időben. Az ember eredetéhez. Nem semmisítette meg őket a kultúra, a civilizáció felettes énje. Ez a felettes én a zsidók istenétől eredeztetett Tízparancsolatban öltött leginkább testet, amely a zsidókat a legjobban meghatározta. (Vagy: elnyomta, védtelenné s így földönfutókká tette egészen az 1948-cal kezdődő fordulatig.) A szimbólumok megmutatják ezt az erőt, ezt az akaratot, amelyet nem fékezhetnek meg elegáns hotelokban, tárgyalóhelyiségekben, médiatűzben megfogalmazott nyilatkozatok. tehetetlen s e tehetetlenségükben álszent, hazug és mások érdekeit szolgáló "jókívánások", de a liberális vagy globális kulturális behatások sem - ami egyébként szintén európai termék. Szelíd agresszivitással (politikailag oly "korrekten") azonosnak vélnek, s mi több: diktálnak valamit, ami nyilvánvalóan nem az. A patakokban folyó vér, a gyilkosságsorozat nem barbarizmusból származik. S nem azt akarja bántani, aki véletlenül az áldozatául esik. Ez az egyetlen érv, figyelmező eszköz ugyanis - a már jócskán kitágult, sőt: szintén globalizálódott médium-tér segítségével-, amelyre talán odafigyelnek. Nem a zsidók - hiszen ők nem teljesen ön szántukból jöttek ide, nem a maguk urai, a világ egy jó részének oltalma, támogatása nélkül egy percig sem tudnának megmaradni itt. Ha azonban megölnek egy zsidót, felrobbantanak egy zsidókat szállító buszt: az üzenetet nem vagy nemcsak a zsidóknak címezik. Mert hát mire mennek azzal, ha egy család visszaköltözik az USA-ba vagy Európába, ahonnan jött?

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor II. rész

A világnak, a világban azoknak, akik ide vették a zsidókat: az ő figyelmüket kellene a tények tiszteletére felhívni! A világ figyelmét, amely 53 éve ezen az áron akar szabadulni tőlük ahelyett, hogy visszavenné a zsidóit. Nem és nem akarják elfogadni ezt az eleven húsupban folyamatosan az idegen-ség fájdalmát okozó testecs két, még ha gyöngyöt kínlódik is maga köré, mint a kagyló. Ha a keresztény és európai eredetű világ nem akarta, s ma sem akarja befogadni a kétezer éve hazátlanná lett zsidókat, akkor miért ők?

A tény, hogy a zsidóknak dolgoznak, megtanulják a nyelvüket, beülnek a parlamentjükbe - vajon mit jelent? Hogy visszavonhatatlanul beletörődtek a vereségükbe, a megaláztatásukba, és hozzájuk asszimilálódnak? Arabok zsidókhöz? Ha ez realitás, akkor még veszélyesebb, elfogadhatatlanabb modell az egész arab világ azonosságára nézve. A kényszer egy finomabb, de elevenbe vágó kínja csak fokozza a feszültséget, izzítja a gyűlöletet. (A merényletek tetemes részét Izraelben dolgozó palesztin "bandusztán"-ingázó munkások hajtották végre, akikről az ostoba, jótékonykodásukkal kérkedő zsidók azt hiszik, hogy jó Tamás bátyát faragtak belőlük.) Az erőszak iránya is megmutatja a problémák igazi forrását. Nem a hadsereg ellen irányulnak, hanem a polgári lakóhelyek, bevásárlóközpontok, jesivák, óvodák, iskolabuszok, ifjúsági klubok, buszmegállók ellen. Az arabok a zsidók ittlétét nem akarják - nem a katonákét. Az izraeli hadsereg csak következmény. Azt védik, aminek a forrását nem akarják. Nincs különbség katona és "ügynevezett civil" célpont között. Ez a narratíva nem a háború klasszikus sémájáról szól, amelyben az egyik hadsereg legyőzi a másikat, s utána mindenki marad a helyén egy másik uralom alatt. A különböző földdarabokról, tárgyalóasztalhoz kényszerítő kondíciókról szóló üres papolás csak eltolja, elfedi a ténytet, ami az ő lázadásuk, háborújuk célja. A gyáva mellébeszélés nyelvét az ő vezetőik is kénytelenek beszélni - az európaiaktól nem lehet teljesen függetlenedni. De arra már lusták vagy inkább gyávák, hogy a beszéd és a tett közötti distancia s e distancia üzenetét észrevegység, s ennek a valóságából induljanak ki. A vér, az erőszak, a halál nyelvén szólnak - ennél világosabban pedig nem lehet a mondanivalójukat kifejezni.

Nincsenek helikoptereik, lézerkütyüik, amelyek mindent meg- és eltalálnak: nem is kell. Van kő. Ez a metaforák költészetében jobban artikulálja az üzenetet. Kővel, ennek a földnek a legpregnansabb jelképével verik agyon a falu szélén játszó zsidó gyerekeket - hogy elrettentő példát statuáljanak, mert nem akarják, hogy itt zsidó élet virágozzék, zsidó gyerekek újabb nemzedékei nőjenek fel. S az ő gyermekeik se játsszanak addig, amíg nem szabadult fel az ország a zsidók jelenlététől. A palesztin tévé állomáson egy új „commercial”, azaz videóklip hívja fel a palesztin gyerekeket, hogy ejtsék ki a kezükből a játékot, s ragadjanak helyette követ. A klip eleje felidézi az al-Aksza intifáda legelevenebb képsorait, ezeken tizenéves gyerekek áldozták fel életüket a mártíromságért. Es a klip meséje elvezeti nézőit oda, ahová a kis hősök kerültek - megmutatja az eget, a paradicsomot, azt a puha kék bársonnyal hívogató, gyönyörű zene csobbanásaitól kellemes helytet, ahol, ha akarnak - ha a babát köre cserélik -, hamarosan találkozhatnak velük. Az ünnepek mondják el a legtöbbet egy-egy nép lelkéről, közös emlékeiről, tapasztalatáról. Az ember az ünnepeiben a leginkább önmaga, felszabadul a ráakódott kényszer elemeitől. Az új palesztin hagyomány egyszerre ad képet ennek az új, harcban és elutasításban fogant és homogenizálódott népnek az érzésvilágról s az izraeli szomszédságról, mint asszimilációs modellről- és annak politikai és lelki perspektívájáról.

Kőbányai János: Egy MTK-drukker feljegyzései Jeruzsálemből a második millenniumkor II. rész

Eredetileg az izraeli (zsidó, mert a diaszpórában is megemlékeznek róla) nép ünnepe, kollektív emlékezetének hagyománya a **jom ha soá** és a függetlenségi napot megelőző **jom házikaron**. Azaz a holokauszt-emléknap, amelyen az elpusztított 6 millió áldozatra, valamint az Izrael háborúiban elesett katonákra emlékeznek. Ilyenkor megszólalnak a szirénák, s egy percre mindenki néma vigyázban áll az egész országban. Ezt a hagyományt - mint formát - adaptálta a palesztin nép a maga **Al-Naqba** (katasztrófa) ünnepével. A katasztrófa emlékezetét május 15- én tartják - másnapján annak, amikor a Gergelynaptár szerint Izrael államot kikiáltották. Ezt az ünnepet az izraeli arabok is egyre nagyobb arányban megtartják, sőt a knesszet képviselői is.

S nap mint nap ég a Dávid-csillagos zászló a palesztin hatóság területén, az egész arab világban és az arab diaszpórában. Ez a Dávid pajzsából és az imakendő színeiből álló zászló az izraeli állam szimbóluma - először a varsói gettó romjain, az új Maszada harcosai tüzték ki az SS-csapatokkal vívott egyenlőtlen küzdelmük során. Új és megvilágító elem azonban a kartonpapírból megformált Eged autóbusz (olyan tömegközlekedési cég, mint a Volán) vagy a szép és gondos munkával összerakott tipikus **mosáv** épület - amelyeket a nap mint nap megismételt permanens felvonulásokon elégetnek. A szépen kivagdosott, befestett papírmasé modell - mennyi munka, türelem fekszik ezekben is - egy pillanat alatt válik a lángok martalékává, s ez felszabadítja, megerősíti az érzelmeket. Íme az ember mélye. Kezdet. A nagy visszatérés a barlangrajzokat festő vadászhoz, akivel a művészet vagy az emberré válás nagy útja egy bizonyos (lehet, tév-) irányban elkezdődött. A művészet igazi, eredeti indítékaira mutatnak rá a rajzokon található szűrásnyomok. Először itt, a rajzokon ölik meg az elejteni kívánt vadat, előbb ebben a virtuális formában csitítják el a vaddal szembeni szorongó félelmüket.

Folytatjuk...

Körzeti választást tartunk zsinagógánk földszinti kis templomában 2023 február 12.-én 9-12 óra között. Kérjük minél többen adják le szavazataikat.

SPORT HÍREK

Barcelona – Getafe 1-0 Barcelona: Ter Stegen – Roberto, Koundé, Christensen, Balde– Gavi, Pedri, Busquets – Raphinha, Ansu Fati, Dembélé.

Vezetőedző: Xavi Hernández

A spanyol labdarúgó-bajnokság (La Liga) 19. fordulójában a listavezető FC Barcelona a 12. helyezett Girona vendégeként lépett pályára. A felejtető mérkőzésen csupán egy gól esett, melyet Pedri szerzett egy kapushiba után, így a Barca 1–0-ra győzött.

Összefoglaló:

61.perc: Pedri (FC Barcelona) jókor volt jó helyen, ezért övé lett a labda, amit be is lőtt a jobb alsó sarokba. (0-1)

Xavi: "Többet kell vállalnunk támadásban. Nálunk volt többet a labda, és tudtunk lehetőségeket kialakítani a labdaszerzésekből, de több helyzetet kell kialakítanunk. A Girona meglepett minket, mert változtattak a játéktílusukon, és az is igaz, hogy szenvedtünk a végén. Elégedett vagyok a három ponttal, de támadásban ennél agresszívabbnak kell lennünk. Néha a megbeszéltektől is el kell térnie a játékosoknak. Jó, ha dominálunk, de kell egy elfutás, egy jó beadás."

Hétközben az elmaradt meccs eredménye: Betis - Barcelona 1-2

Almería – Espanyol 3-1 Espanyol: Fernandez – Olivan, Montes, Cabrera, Gil – Puado, Darder, Vinicius, Vidal - Braithwaite, Joselu.

Vezetőedző: Diego Martínez

A spanyol élvonalbeli labdarúgó-bajnokság (La Liga) 19. fordulójában az Almería 3–1-re legyőzte az Espanyolt.

Összefoglaló:

21. perc: Remek összjáték és zseniális gól! **Luis Suarez (Almeria)** a labdaátvételt követően lőtt a kapu bal oldalába. A kapusnak egy ilyen lövésnél esélye sincs védeni. (1-0)

61. perc: Leo Baptistao (Almeria) megszerzi a magasan kipattanó labdát és habozás nélkül a bal alsó sarokba tüzel. (2-0)

77. perc: Francisco Portillo (Almeria) kapott pontos passzt a kapu előterében, Gonzalo Melero passzát váltotta gólra, a kapu bal oldalába lőtte a labdát. (3-0)

93. perc: Joselu (Espanyol) veszi át a remek labdát és hidegvérrel kapura is lő. Lövése a kapu bal oldalába ment. Csodálatos gól! (3-1)

Edzői nyilatkozat: **Igazi hat pontos mérkőzés volt, a csapatjátékunk kifejezetten gyenge volt, az első félidőben, a sok eladott labda hamar megbosszulta csapatunkat. A második félidőben jobban muzsikáltunk csapatként, de megint a másik csapat lőtte a gólt. 2-0 után kinyíltunk támadnunk kellett a végén a szépítés összejöött. Gratulálok a hazai csapatnak megérdemelten győztek.**

SPORT HÍREK

MTK Budapest – Szentlőrinc 2-0 Az MTK Budapest kezdőcsapata az alábbi: **Rác- Varju, Bobál, Szépe, Nagy Zs. - Kata, Horváth, Stieber – Németh, Bognár, Kovács M.**

Szakmai igazgató: Horváth Dávid

A labdarúgó NB II 21. fordulójában sokáig jól tartotta magát a Szentlőrinc az MTK otthonában, ám a szünet után a csereként beálló **Zuigeber Ákos**, majd a hajrában **Bognár István** is betalált, így a fővárosi kék-fehérek 2–0-s győzelmet arattak. A játéknap előtt második Pécs meglepetésre otthon kapott ki a Budafoktól, míg a forduló előtt harmadik MTK két góllal legyőzte a Szentlőrincet, így a kék-fehérek léptek előre feljutó helyre.

Összefoglaló:

55. perc: A fordulás után magasabb sebességi fokozatba kapcsoltak a fővárosiak, tíz perc telt el a második félidőből, amikor a csereként beálló **Zuigeber Ákos** gyors akció végén vezetést szerzett a házigazdának (1–0).

89. perc: **Bognár István** egy kontra végén 20 méterről talált a kapuba. (2–0)

Edzői nyilatkozat: Fontos volt a jó szezonkezdés. Az első félidőben még túl lassúak, körülményesek voltunk, a szünet után viszont sikerült felgyorsítani játékunkat, és jöttek is a helyzetek és a gólok.

Újpest - Honvéd 2-1! A Honvéd kezdőcsapata az alábbi: **Szappanos - Csirkovics, Prenga, Capan, Doka - Plakuscsevics, Sampeiro, Mitrovic – Benczenleit., Koicis, Lukics**

A labdarúgó NB I 17. fordulójában az Újpest az első félidőben hátrányba került a Budapest Honvéd ellen, de a másodikban magához ragadta a kezdeményezést, fordított, és megnyerte a kiesés elkerülése szempontjából roppant fontos találkozót (2–1).

Összefoglaló:

30. perc: 11-es a vendégcsapatnak **Lukics** állt a labda mögé, megnézte, merre mozdul a kapus, és az ellenkező, jobb alsóba küldte a labdát. (0–1)

61.perc: Passzolgatott az Újpest a Honvéd tizenhatosa előtt, végül Mudrinszki átadása után **Kastrati** a tizenhatos jobb sarka közeléből megcélozta a kaput, és remek, látványos lövést küldött a jobb felsőbe. (1–1)

75. perc: 11-es az **Antonov** állt a labda mögé, és a balra mozduló kapust becsapva ballal a jobb alsóba gurított. (2–1)

Edzői nyilatkozat: “A futballban bármi megtörténhet, ez ma is így volt. Domináns, jó játékot játszottunk, nem engedtünk teret a hazaiaknak negyvenöt percig, talán még jobban is állhattunk volna, mint az 1–0-s vezetésünk, de az Újpest a szünet után megfordította a találkozót. A második játékrészben hiányzott az agresszivitás és a koncentráció, nem nyertük meg a párharcokat, nem voltunk elég figyelmesek, ami nem fér bele, mert ez lesz a következménye. Nem tudtunk a saját filozófiánk szerint játszani, de úgy gondolom, hogy az első játékrészből kell kiindulni és a másodikban látott hibákat ki-gyomlálni. Továbbra is sokat kell dolgozni és tenni azért, hogy az első félidőben mutatott játékot hosszabb ideig tudjuk fenntartani, akár az egész mérkőzésen keresztül.”

Netanjahu-Macron találkozó Párizsban

A kiemelt izraeli biztonsági helyzet és a tömeges tüntetések közepette, Benjámin Netanjahu miniszterelnök hétfvégre, hivatalos látogatásra Párizsba érkezett.

Decemberi hatalomba való visszatérése óta jegyzett második diplomáciai útján, a miniszterelnök tárgyalásokat folytatott Emmanuel Macron francia elnökkel – közölte az Élysée-palota, amely során arra sürgette Franciaországot, hogy támogassa az Irán elleni szigorított szankciók bevezetését, és növelje az elrettentő erőt az Iszlám Köztársasággal szemben.

A francia elnöki palota által kiadott közleményben, Macron szilárd határozottságra szólított fel Irán fejvesztett rohanásával szemben, amelynek elkerülhetetlen következményei lennének, amennyiben folytatódna.

Továbbá, a két vezető közös nyilatkozatban kifejezte ki együttműködési szándékát Irán destabilizáló közel-keleti tevékenységei, illetve az ukrajnai offenzívát illetően, Oroszország teheráni támogatása ellen, - tette hozzá az Élysée.

A francia államfő hangsúlyozta, hogy az ukrajnai orosz agresszió iráni támogatása szankcióknak és növekvő elszigeteltségnek teszi ki Iránt.

A zsidó állam és a palesztinok közötti növekvő erőszakkal kapcsolatban, Macron sürgette Netanjahut, miszerint kormánya kerüljön el minden olyan intézkedést, amely az erőszak spirálját tovább szíthatja, – áll a palota közleményében, hangsúlyozva továbbá, Franciaország elkötelezettségét a jeruzsálemi szent helyek történelmi status quo-ja mellett, valamint tolmácsolta a telespes építkezések elleni határozott véleményét.

Macron hivatala a találkozó előtt közölte, miszerint a francia vezető megismétli, hogy az izraeliek és palesztinok közötti erőszak körforgását tápláló intézkedéseket a feleknek kerülniük kell, ugyanakkor ismét kijelentette, hogy Franciaország szolidaritását ajánlja fel Izraelnek a terrorizmussal szemben.

Franciaország, az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagja, jelenléte a Földközi-tengeren meghatározó, és történelmi befolyással rendelkezik Libanonban.

Ily módon, Macron jelentős szerepet játszott Izrael és Libanon között tavaly létrejött tengeri megállapodás véglegesítése kapcsán, illetve köztudott, hogy Franciaország régióbeli befolyásának kiterjesztésén dolgozik.

Franciaország egyetért azzal, hogy Iránnal szemben **keménységre** van szükség, mivel az atomprogram veszélyes fordulóponthoz jutott, illetve aggodalommal tekint Teherán szerepére az ukrajnai háborúban, – közölte korábban az AFP-nek egy diplomáciai forrás. Netanjahu pedig azáltal, hogy kijátssza az *Ukrajna-kártyát*, azt reméli, hogy *megszilárdítja a nyugati Irán-ellenes frontot* – mondta David Khalfa, a párizsi székhelyű Jean Jaures Alapítvány egyik munkatársa.

Forrás: (izraelinfo)

Zsidó Ügynökség Terror Áldozataiért Alapjának tájékoztatója

Kedves Barátaink!

Minden kommentár nélkül az alábbiakban megküldjük a Zsidó Ügynökség Terror Áldozataiért Alapjának tájékoztatóját:

„Hosszú idő óta ez s szombat volt az egyik legnehezebb, amit Izraelben átéltünk”.

Sabbat estjén a sabbat asztaloknál ülve hallottuk a megrázó hírt, hogy hét civilt öltek meg Jeruzsálemben, a Neve Ya'akov negyedben, a zsinagóga bejáratánál.

A meggyilkoltak között hat izraeli és egy ukrán állampolgár van.

A halottak közül hármat aznap este, további hármat pedig másnap temettek el.

Ukrajna izraeli nagykövetsége intézkedett a meggyilkolt ukrán civil temetése kapcsán.

Mint ilyenkor mindig, a Zsidó Ügynökség Terror Áldozataiért Alapja azonnali akcióba lép, hogy az izraeli hatóságokkal közösen azonnali sürgős segítséget nyújtson.

Az alábbiakban Yael Raz, az Alap igazgatója által megosztott információkat közöljük:

Az áldozatok:

Eli Mizrahi és Nathalie Mizrahi Ziskin. Házaspár. Eli apja és négy testvére, Natalie-t édesanyja és nővére gyászolja. Eli és Nathalie hallották a fegyverlövéseket, gondolkodás nélkül rohantak kifelé, hogy segítsenek az áldozatokon. Meggyilkolták őket, miközben másokat próbáltak megmenteni.

Raphael Ben Eliyahu hátrahagyta édesanyját, Violetát, feleségét, Tányát és négy gyermekét, akik közül az egyik megsérült a támadásban és a Hadassah Mount Scopus kórházba került.

Asher Natan Morli, mindössze 14 évesen halt meg, hátrahagyta szüleit: Aharon Yosefet és Hayát, valamint 7 testvérét. Ashert késő este temették el. Temetésén nagyon sokan voltak olyanok is jelen, akik sohasem találkoztak vele.

Shaul Chai 68 éves volt, három fia és egy lánya gyászolja.

Ilya Sosonsky, mindössze 26 éves volt, szüleit, Dimitrit és Ellát, valamint 3 testvérét hagyta hátra.

Irina Korlova, 59 éves, ukrán állampolgár, körülbelül hat éve dolgozott Izraelben, idősgondozóként.

Az Alapítvány csapata, mint mindig szombaton is azon dolgozott, hogy azonnal támogassa a családokat. Jelenleg a jeruzsálemi és a beit shemeshi önkormányzat jóléti hatóságaival együttműködve dolgozunk azon, hogy azonnali sürgős segítséget nyújtsunk a rászorulóknak, majd segítsük a családokat az elkövetkezendő új és nehéz helyzetükben.

Kapcsolatban állunk Ukrajna Izraeli Nagykövetségével a Külügyminisztériumon keresztül, hogy az Izraelben gondozóként dolgozó meggyilkolt ukrán állampolgár családjának is segítséget nyújtsunk.

A halottakon kívül további három sebesültet szállítottak súlyos sérülésekkel a jeruzsálemi kórházakba. A Terror Áldozataiért Alap már másnap reggel felvette a kapcsolatot a Hadassah Mount Scopus és a Shaarei Zedek kórházakkal és azonnali segítséget nyújtott a sérülteknek. A Shaare Zedek kórházban apát és fiát, az IDF egyik tisztjét ápolják, akiket szombaton súlyos állapotban evakuáltak a David városában történt terrortámadásból. A családdal már reggel felvették a kapcsolatot az Alap munkatársai és megkezdték a segélyezést.

Az Alap sok évre visszanyúló tapasztalatai okán tudatában vagyunk a soha el nem múló fájdalomnak és tragédiának.

Teljes mértékben elköteleztük magunkat amellett, hogy teljesítsük kötelességünket, és megosszuk azt a kevés fényt és segítséget, amelyet a világ zsidósága nevében tudunk nyújtani.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

ÖTÖDIK CSATA – DÖGVÉSZ

PRÓBATEREM:

Az rendező úgy döntött, hogy gondolkodási időt ad a Fáraónak. Elküldi a búsképű lovagot és hűséges fegyverhordozóját az óriáshoz, akik ultimátumot nyújtanak át neki.

TRÓNTEREM:

Mózes és Áron előadja a Fáraónak az Örökkévaló üzenetét:

„Így szól az Örökkévaló, a héberek Istene, bocsásd szabadon a népemet, hogy szolgáljanak engem mert ha nem, dögvésszel sújtom az állataidat! Határnapot tűzött ki az Örökkévaló, mondván, holnap viszi végbe az Örökkévaló ezt a dolgot az országban.”

A Fáraó másnap embereket küldött szét az országban, akik jelentették neki, hogy minden tele van az állatai hulláival, viszont Gósen földjén, ahol a héberek élnek egyetlen állat sem betegedett meg. A Fáraó elszomorodott, de nem csinált semmit, ettől a veszélytől most távol volt, csak anyagi kár érte.

HATODIK CSATA – FEKÉLYEK

PRÓBATEREM:

Az Örökkévaló most előzetes figyelmeztetés nélkül csapással fogja sújtanı Egyiptomot. Elmondta a feladatot Mózesnek és Áronnak:

„Vegyetek teli marokkal kormot a tűzhelyről és szórja azt Mózes az ég felé Fáraó szeme előtt. És váljék porfelhővé egész Egyiptom országa fölött és legyen emberen és állaton fakadó hólyagos fekélyé.”

SZABADBAN:

A Fáraó levegőzött a szabadban kedvenc pihenőhelyén, élvezve a forró napsütés elől árnyékot nyújtó fák között. Szolgái hatalmas legyezőkkel hűsítették, előtte finom italok. Hirtelen elébe toppan Mózes és Áron. Egyetlen szó nélkül az otthon tűzhelyéről összegyűjtött kormot két marokkal az ég felé szórták. A korm hatalmas porfelhővé vált, és amint leperget fekélyek lepték el a Fáraót és udvartartását. Mózes és Áron szilárdan állt a helyén, őket elkerülték a fekélyek. A Fáraó varázslói is szerettek volna egy hasonló mutatványt előadni, de képtelenek voltak rá a testüket elborító fekélyek miatt.

A Fáraót nem törte meg a csapás, kevélyen gyógyítgatta sebeit, de nem engedte el a népet.

HETEDIK CSATA

JÉGESŐ

PRÓBATEREM:

Az Örökkévaló most is lehetőséget ad az egyiptomiaknak, hogy ne szenvedjenek a következő csapás alatt, amennyiben hisznek a figyelmeztetésnek.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A búsképű lovagot és hűséges fegyverhordozóját kioktatja a feladatról:

„Kelj fel korán, kora virradatkor és állj meg Fáraó előtt és mondd meg néki, így szól az Örökkévaló, a héberek Istene: Bocsásd el népemet, hogy szolgáljanak engem! Íme, hullatok holnap ilyen időtájban igen nehéz jégesőt.”

TRÓNTEREM:

Mózes és Áron kora reggel közölte az Örökkévaló üzenetét, majd sietve távoztak, egy nap gondolkodási időt hagyva.

SZABADBAN:

Másnap reggel Mózes kinyújtotta botját az ég felé! Abban a pillanatban sötét lett minden, villámlott, dörgött, leszakadt az ég. Sűrű jégdarabok potyogtak, elverték mindent, ami az útjukba került, embert, állatot, fákat, növényeket. Aki hallgatott a figyelmeztetésre az védett helyre húzódott az állataival és túlélte a vihart, aki nem hallgatott az Örökkévalóra az ottmaradt holtan.

A Fáraó hívatta Mózeset és Áront.

TRÓNTEREM:

Most aztán igazán megtört a Fáraó:

„Én most vétkeztem, az Örökkévaló igaz, én és népem pedig bűnösök vagyunk. Könyörögjetek az Örökkévalóhoz, legyen már elég Istennek mennydörgéséből és a jégesőből és én el foglak bocsátani titeket.”

Ennél szebben nem lehet megfogalmazni az Örökkévaló létezését, és belátni a pogány nép tévedéseit.

Mózes eltávozott az ég felé emelte a kezét, mire véget ért a jégeső. A Fáraó amint látta, hogy elmúlt a veszély visszavonta a bajban tett ígését.

„Látta Fáraó, hogy elállt az eső és a jég és a menydörgés és tovább vétkezett s megkeményítette a szívét ő is szolgálja is. És dacos volt Fáraó szíve és nem bocsátotta el Izrael gyermekeit, amint hirdette az Örökkévaló Mózes által.”

A következő számban folytatjuk a kalandot....

TU BISVÁT

2023.02.06.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

						ARRA A HELYRE FUT	GYÓGYSZER-ADAG	AZON CÉLBŐL	FÁBA JELET VÉS	OTT, AZ ELEJÉNI!	NEM JÖN ÜRES KÉZZEL	ILLATOS VIRÁGÚ FA	A POÉN 1. RÉSZÉ
						ORTO- RÖVIDEN				RENDBEN!			
						KIMÉLŐ				ÁCSOLAT, ÉPÍTMÉNY			
						KIEJTETT BETŰ			KÉTSZER ÖTVEN				
						VALÓ- SÁGOS			VÓLEGÉ- NYE VAN				
						ROVAR- SZERV				CSEH AUTÓK JELZÉSE			
										MOGORVA			
ERKÖLCS- TELEN	A POÉN 2. RÉSZÉ	OTT ALUL, NÉPIES SZÓVAL	RÖNTGEN, RÖVIDEN	HAMIS, NEM VALÓDI	NEM MAGAZVA SZÓLÍT MEG	BŐRT KI- KÉSZÍT SZOMJ- OLTÁS							BÉR ELEME! GABONA- NYALÁB
								KÁRTYA- JÁTÉK					
								VÁGÁS A DINNYÉN					
HAL- SZELET!			ÚJRA CSERÉL							TEST- ÁPOLÓ KENŐCS			
INDUL AZ EDZÉS!			KELVIN, RÖVIDEN							AMEDDIG			
CSERÉP- KÁLYHÁT ÉPÍT				SZEGED RÉSZE					BUNDÁS ÁLLAT				
				TALÁL					METSZET				
TŰL, A SZÉLEINI!			TITKON FIGYEL					VETÉL- KEDŐ				ÜVEG- CSERÉP!	
			MEG- DARÁLÓ					KÖZEPES				JOBBÁGY- MUNKA	
A JÓ KÁLYHA ONTJA						UGYANI JÖJJI, KÖLTŐI SZÓVAL			FAFAJ				AMPER, RÖVIDEN
									BRAVÓ, VIVÁTI!				KACAT
AZ OXIGÉN VEGYJELE KÉRLELŐ		A FÖLDRE HULLATÁS											
		PÁRBA- JOZIK								ÍRÓSZER			
										RÉSZÉRE, RÖVIDEN			
				LEVES- ZÖLDSÉG								NYAK- PRÉM	
				FÁNK FELEI								AJTÓT TÁR	
ENERGIA, RÖVIDEN					VERSENY KEZDETE								
LÓVER- SENY					ELZÁRT LEGELO					ÁTKELŐ- HAJÓ			
NAGY- DARAB, LOMHA (EMBER)						A VÉGE VEGE!				FÖLD- DARAB			ORIENS, RÖVIDEN
						MŰVÉ- SZETI ÁG				MEGGYŐ- ZÓDÉS			476-IG TARTOTT
										PÉNZ- INTÉZET			
ELEVEN, LÉTEZŐ				ÁM									BRIÓS- MARADÉK! ALMA (TÁJSZÓ)
				JÉG, NÉMETŰL									
NÉMÁN ÁGÁLI!			ILYEN A FALEVÉL						ÖREG NÉNIKE				
			KABINET TAGJA!						RÉSZBEN HAZAI!				
RITKA FÉRFINEV									KÉMIAI ELEM				
									RÁDIUSZ, RÖVIDEN				
k	E												k
										NEM HASZNÁL FÉSŰTI!			

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Feb. 03. – 2023. Feb. 10.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
03. péntek	7:00	16:30
04. szombat	8:00	17:00
05. vasárnap	8:00	16:30
06. hétfő	7:00	16:30
07. kedd	7:00	16:30
08. szerda	7:00	16:30
09. csütörtök	7:00	16:30
10. péntek	7:00	16:45

Események

Bo szombatján mártírként szólították a Tórához Streit Sándor Elnök urat, mivel 59 évvel ezelőtt ez volt a Bár-Micvó hetiszakasza. Hagyományos dallammal olvasta fel a mártír szöveget. Mester György alelnök köszöntötte születésnapja alkalmából. A Streit család kiddust adott.

Mester Zsolt úrnak is születésnapja volt, aki Angliában él a családjával szintén ez volt Bár-Micvó hetiszakasza, kívánunk neki Mazal Tovot az egész családja körében.

Szombaton a rabbi úr és felesége, sólettel vendégelte meg a közösség tagjait.

Strausz Éva édesapja Strausz László emlékére tartottunk csütörtökön Jahrzeitot.

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
03. péntek	16:29	04. szombat	17:38
10. péntek	16:40	11. szombat	17:48

POÉN SAROK

A tücsök egy bulit szervez, és meghív minden bogarat. El is jönnek a bogarak sorban, a katica, a sáska, a hősincér... az est végére már csak a százlábú hiányzik.

Véget is ér a buli, mindenki indulna haza, amikor nyílik az ajtó, belép a százlábú, és dühösen mondja:

- Ki írta ki az ajtó elé, hogy lábat törölni kötelező?

Drága Barátnőm!

Szeretettel meghívlak egy különleges tu bisváti találkozóra.

Merüljünk el együtt a "fák újévének" jelentőségében és élvezzük közösen a gyümölcsök díszes felvágásával foglalkozó workshopot.

Vasárnap 2023.02.05. 11:00-kor.
1084 Budapest, Nagy Fuváros u. 4

Mindnyájatokat nagy szeretettel várlak!
Muski Glitzenstein

Hogy megfelelően elő tudjunk készülni, arra kérek, hogy jelentkezz a következő email címen mushkis7@gmail.com vagy a 06707785040 telefonszámon.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kiléni tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt február 1.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuváros utcai Templomkörzet
Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuváros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor